
Titelpagina: Wit speelt en wint (bron: chess.com)

Inhoud

- 3 Colofon
- 5 Van de redactie / *André Wagner*
- 6 Van de voorzitter / *Bart Verbaan*
- 7 Vork op stuk en veld: een speciale paardvork die in één zet iets dreigt én iets verhindert / *William van Zanten*
- 11 Verdraaide missers (7) / *André Wagner*
- 13 Schaakagenda

Samengevat is het clubblad van Schaakcombinatie HTV

Versijnt 6x per jaar

Redactie: André Wagner

16e jaargang nummer 1 - 25 februari 2021

Kopijdatum volgende clubblad: 19 april (verschijnt 22 april)
Kopij tijdig inleveren bij: André Wagner (amwagner@xs4all.nl)

Commissies

<i>Commissie van Beroep</i>	Hans Segers, André Wagner, Thijs Michels
<i>Jeugdcommissie</i>	Meile Tamminga (vz), Olav van Leeuwen, Ton Bodaan, Rik Pronk
<i>(Overige) jeugdbegeleiders</i>	Peter Lincewicz, Maarten van der Vegt, Eric Alvares
<i>Interne wedstrijdcommissie</i>	Piet Sikkes (vz), Hans Segers, André Wagner, Peter Vorstermans
<i>Externe wedstrijdcommissie</i>	Ben Spierings (vz), Piet Sikkes, Karl Baak, Maarten van der Vegt
<i>Commissie PR & Sponsoring</i>	Ton Bodaan, Meile Tamminga, Eric Alvares
<i>Kascommissie</i>	Maarten van der Vegt, Thijs Michels, ... (res.)

Speellokaal: Bosbeskapel, Bosbesstraat 5, 2564 PA te Den Haag, 070-3689796

Speelavond: Donderdag

Speeltijden: Jeugd tot en met stap 2: 18:30 tot 19.30 uur;
 Jeugd stap 3 en hoger: 18:30 tot 19:45 uur;
 Senioren: vanaf 19:45 uur

Contributie: senioren: € 117,50 per jaar; jeugd: € 107,50 per jaar; dubbelleden: € 75 per jaar. Korting voor gezinsleden: € 15 voor eerste gezinslid, € 30 voor tweede, etc.

IBAN NL48 RBRB 0778023656 t.n.v. Schaakcombinatie HTV

Internet <https://www.schaakcombinatiehtv.nl>

Welkom in de 21e eeuw

André Wagner

Nee, ik heb niet 20 jaar geslapen. De titel van dit stukje slaat op de volgende stap in de evolutie van ons clubblad. In het vorige nummer was het al aangegeven en nu is het dan zover: voor u ligt, staat of hangt het nieuwe nummer van *Samengevat*, afhankelijk in welke positie uw tablet, computer of telefoon wordt gebruikt. Ons clubblad gaat de 16e jaargang in als een uitsluitend digitaal medium en dat heeft voor- en nadelen.

Een groot voordeel voor de redacteur is dat het samenstellen van het blad veel sneller gaat. Er is geen gepuzzel meer met het aantal pagina's; er worden gewoon pagina's gevuld tot alles geplaatst is. Ook is er geen maximum meer aan het aantal pagina's, want nietjes behoren tot het verleden. Niet dat we hoeven te verwachten dat er ooit meer dan 48 pagina's zullen zijn, zeker niet nu de wedstrijdverslagen nog uitsluitend op de website zullen staan. Heeft u die van de online KNSB-competitie al gelezen? Wouter Noordkamp heeft samen met ondergetekende (bovengetekende?) veel moeite gedaan om de succesvolle en iets minder succesvolle prestaties te bewaren voor het nageslacht. En er komt nog meer aan, want in de maanden april en mei zal er ook nog een online bekercompetitie worden gehouden. We hebben al een team aangemeld. Het is alleen jammer dat de belangstelling vanuit de club zeer matig is. Meespelen hoeft niet, maar meekijken is toch wel zo aardig en we zien gelijk wie er levend door twee COVID-golven is gekomen.

Vanaf dit nummer is er voorlopig geen omslagfoto, want afwezigheid van activiteiten maakt het lastig om leuke schaakkiekjes te maken. Daarom op de voorkant van elk nummer voorlopig een schaakprobleem, niet te moeilijk, maar wel afleiding voor een paar minuten. Hoop ik althans. De oplossing volgt dan in het volgende nummer. Verder zullen er af en toe ook weblinks in het blad kunnen worden opgenomen, herkenbaar aan de diepbloauwe kleur. Diagrammen worden voortaan met een schaakprogramma gemaakt.

Ik heb de nadelen van een uitsluitend digitaal blad niet genoemd, maar die zijn in het verleden al genoeg genoemd. Wiebelende tafels worden een groter probleem en het is niet meer mogelijk om de redacteur tot tranen te brengen door exemplaren verfrommeld in de speelzaal te laten slingeren.

Wen er maar aan, we zijn aan het derde decennium van de 21e eeuw begonnen.

Er is eigenlijk bijzonder weinig gebeurd sinds de vorige uitkomstdatum van het clubblad. Nou ja, op de club dan.

Na de brede media-aandacht voor *The Queen's Gambit* waren het deze periode de uitstekende prestaties van Anish Giri en, vooral, Jorden van Foreest in het Tata Steeltoernooi.

Geweldig, twee Nederlanders die een veld van wereldtoppers aanvoerden, dat leverde weer heel wat publiciteit voor het schaken op. Jorden van Foreest was niet uit talkshows weg te slaan en bij Matthijs van Nieuwkerk staat elke zaterdag een schaakbord prominent op tafel. Jammer dat we er niet echt gebruik van kunnen maken, want voorlopig ziet het er niet naar uit dat de maatregelen op korte termijn echt zodanig versoepeld zullen gaan worden dat wij als schaakclub weer open kunnen.

Ik weet niet hoe het u vergaat, maar ik heb zo langzamerhand toch wel weer behoefte om, na die hele korte periode in september dat we open waren, elke donderdagavond gewoon te gaan schaken in de Bosbeskapel.

Van schaken via Internet houd ik niet zo erg. Ik lees wat schaakboeken, probeer zo af en toe wat aan middenspeltraining en zo te doen (of uit boeken of via Internet, waar toch wel heel erg veel op dit terrein te vinden is), maar dan heb je het wel gehad.

We wachten maar af, ik hoop toch ergens aan het eind van het seizoen (mei, juni, heel misschien ergens in april) de club weer te kunnen bezoeken. Ik verheug me op het weerzien!

Een volgende keer zal ik wat leuke dingen laten zien die ik in die schaakboeken en op het Internet ben tegengekomen, voor nu: tot dan!

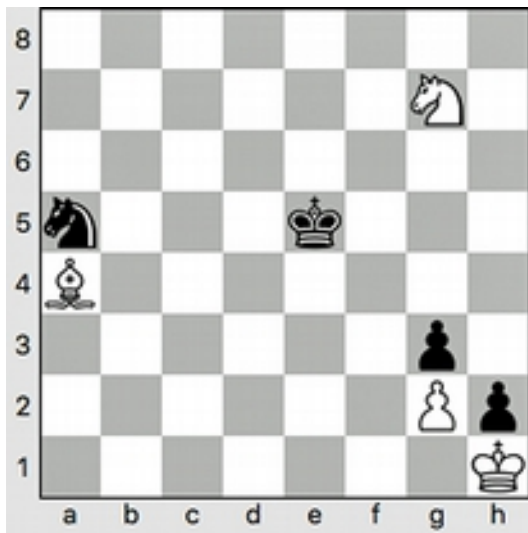
Vork op stuk en veld: een speciale paardvork die in één zet iets dreigt én iets verhindert

Artikel van William van Zanten

In dit artikel ziet u diverse voorbeelden van een paard dat buitengewoon veel werk verzet: het paard dreigt iets te slaan én het verhindert een dekkingspoging van de tegenstander. Doorgaans vergt zulk werk twee stukken en dus ook (minimaal) twee zetten: een aanvalzet en een voorbereidende zet, die een verdediging uitsluit. Wij presteren hetzelfde in één zet, met slechts één stuk. Toch heeft de manoeuvre nog geen eigen naam, bv. vork op stuk en veld. Je zou het paard ook een éénmansleger kunnen noemen, de manoeuvre een one-mover: een combinatie die slechts één zet duurt, of, á la Averbakh, een combinatie van contacten (één actief, één restrictief contact). Los van de naam: laat het patroon op u inwerken en geniet van de elegante en effectieve techniek.

Dvoretzky lijkt de vork op stuk en veld ook te kennen. Hij behandelt althans in *Maneuvering; the art of piece play* (2016) drie studies van Reti met ons instrument als pointe.

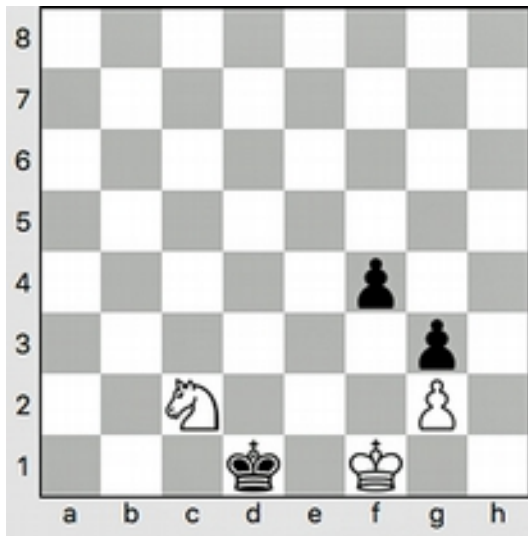
Reti 1922, slot studie

De pionnen op h2 en g3 zijn hooguit schijnbaar sterk.

1. Ph5 +- Het paard valt pion g3 aan én verhindert dekkingspoging Kf4 door dat potentiële dekkingsveld te bestrijken.

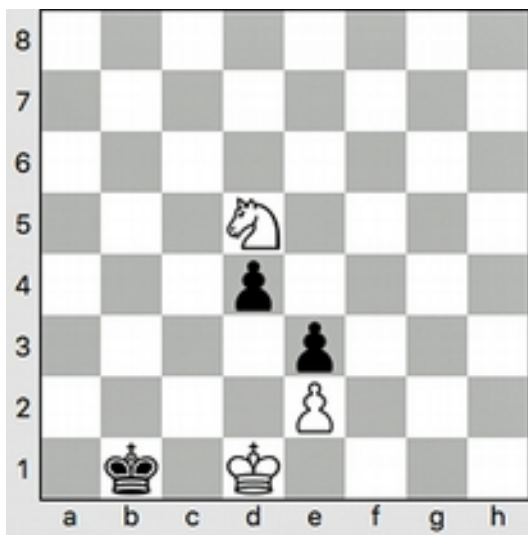
Reti en Mandler 1924, slot studie

Wit aan zet moet f4 aanvallen voordat zwart die pion met zijn koning kan dekken. Hoe neemt het Paard f4 én e3 in het vizier?

1. Pb4! Kd2 2. Pd5 +/- (valt pion f4 aan, én verhindert dekkingspoging Ke3)

Reti en Mandler 1924, variant in studie

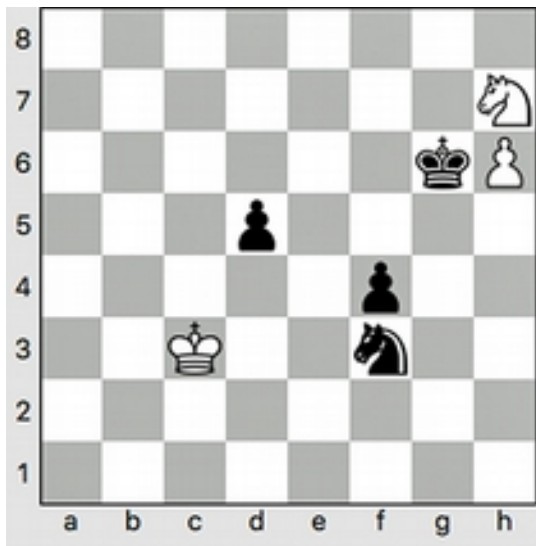
Wit aan zet moet d4 aanvallen voordat zwart die pion met zijn koning kan dekken. Hoe neemt het paard d4 én c3 in het vizier?

1. Pc7 Kb2 2. Pb5 wint op slag: Het paard valt pion d4 aan én verhindert dekkingspoging Kc3.

Tot zover de studies van Reti. Nu de praktijk.

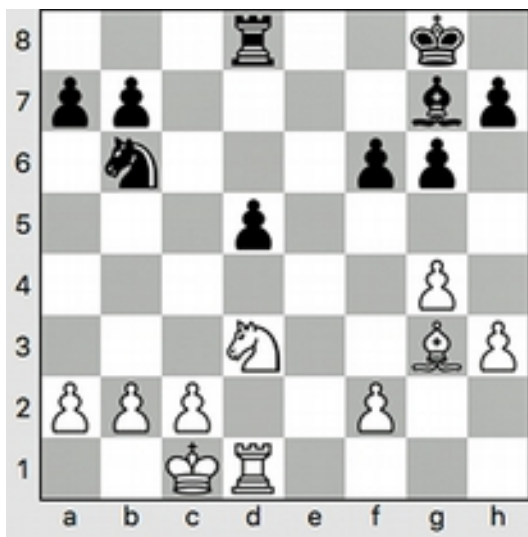

Werle - Alekseenko, 2019; analysestelling Dreev

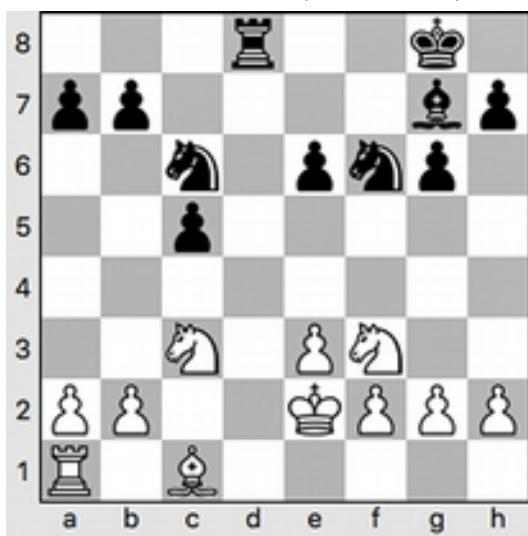
Met een nauwkeurige manoeuvre maakt wit moeiteloos remise: **57. Pf8† Kxh6 58. Pe6** = [tegelijktijd x pion f4 en x veld g5, zo de koning van dekkend werk afhoudend]

Kan - Bondarevsky, URS-ch Tbilisi 1937

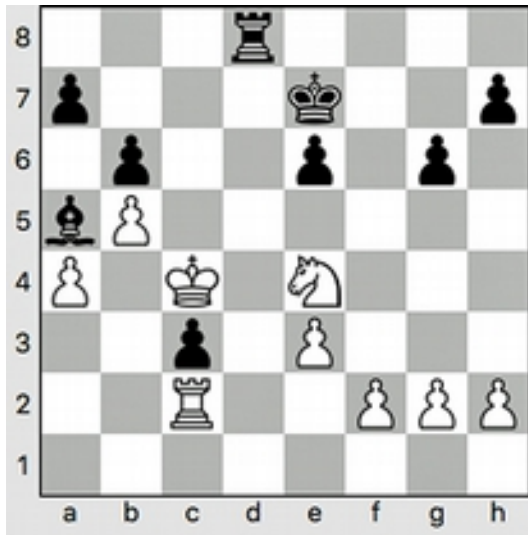
28. Pc5 valt pion b7 aan, én bestrijkt veld d7, wat de dekkingspoging Td7 verhindert.
Overigens vervult Lg3 (xb8) ook een rol. Na 28. ...Tf8 pakte wit de pion (1-0 in 54).

Petrosian - Botvinnik, Wch m/5, Moscow 1963

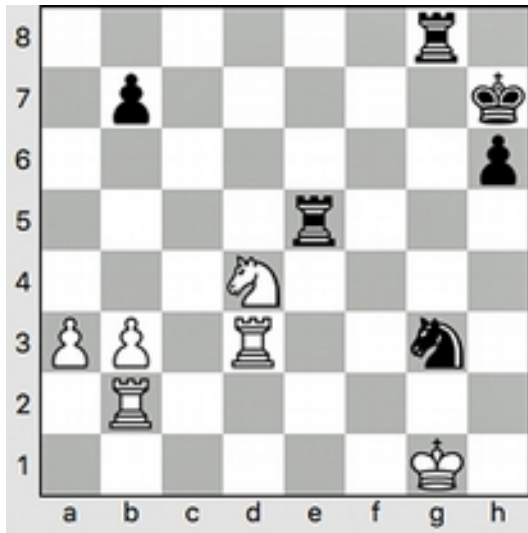
Een positionele toepassing. Wit aan zet.

15. Pg5! bedreigt pion e6 en bestrijkt veld f7, zodat zwart pion e6 niet efficiënt kan dekken met Kf7. Botvinnik dekte de pion zodoende met **15...Te8**, met een passieve stelling als gevolg. Na **16. Pge4 Pxe4 17. Pxe4 b6 18. Tb1** kreeg wit een prettig eindspel dat in vele handboeken staat behandeld. De witte koning werd later zeer actief, zie de stelling na 32. Kc4.

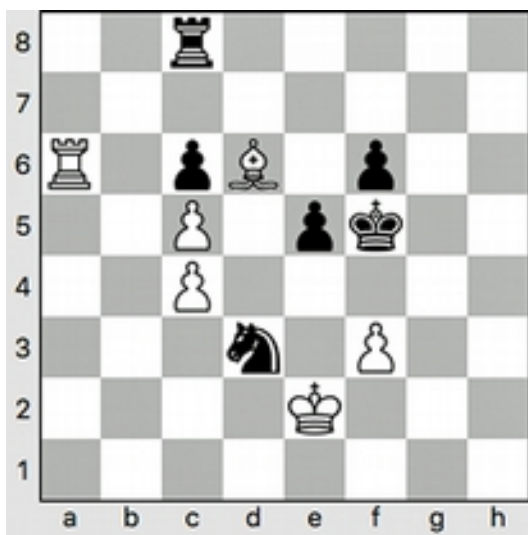
**32. ...Td1 33. Pxc3 Th1 34. Pe4
Txh2 35. Kd4** en 1-0 in 48

GM Kravtsiv geeft variant op *Anuj - Rakshitta, Mumbai 2018/2019*
Bron: 600 Modern chess puzzles

Kravtsiv legt uit dat 40. ...Pe2†? wit zou laten ontsnappen (41. Kf2 Pf4 42. Tg3=), terwijl 40. ...Pf5† veel beter is. Vanuit f5 valt het paard zijn straks gepende collega aan, én verhindert bovendien op voorhand de dekkingspoging Kf2-e3. Na 40. ...Pf5† 41. Tg2 Txg2† 42. Kxg2 Td5 gaat Pd4 verloren.

Chukavin - Kveinys, Baltic zt III Stage Liepaja 2018

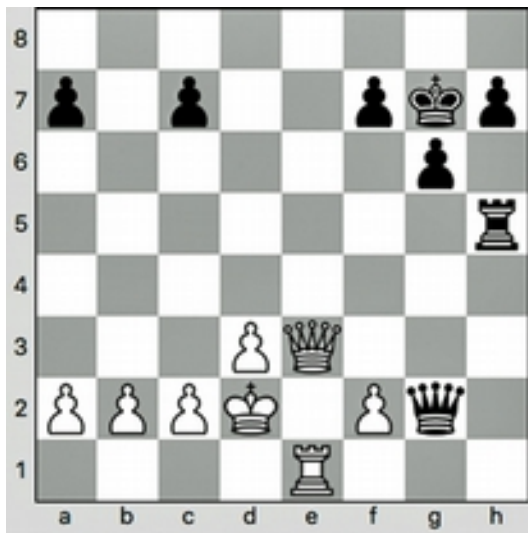
45. ...Pb2 - in alle eenvoud een fraaie slotzet van dit artikel. Het paard valt pion c4 aan én verhindert elegant-efficiënt maar liefst twee dekkingspogingen: Ta4 en Kd3. Zwart won de pion en allengs de partij (0-1 in 63).

Verdraaide missers (7)

André Wagner

Het internetschaken heeft onverwacht een voordeel opgeleverd voor de liefhebber van missers. Partijen zijn heel gemakkelijk met een klik binnen te halen en na te spelen. Meelevende meekijkers, en ik ben daar één van, doen verbijsterde uitroepen tijdens de partijen als ze een misser uitgevoerd zien worden.

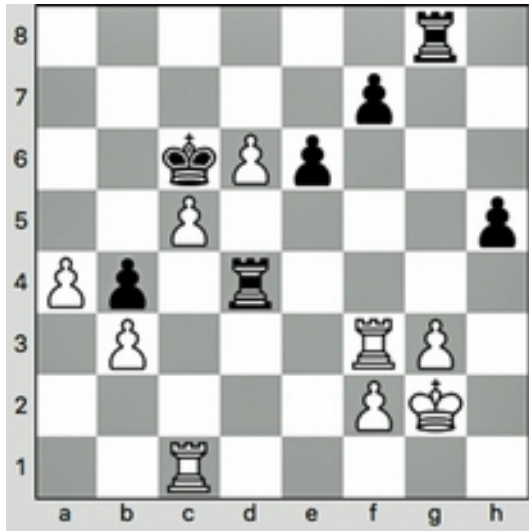
Nu wordt er op het web voornamelijk aan ‘kortebaanschaak’ gedaan en dan ligt tijdnoed met bijbehorende blunders voor de hand. Maar zelfs dan zijn ze niet altijd begrijpelijk, want sommige zetten moet men toch ook in een fractie van een seconde kunnen zien, zou je denken. Online spelen heeft soms als nadeel dat er mis geklikt wordt. Zoals het geval moet zijn geweest in de eerste stelling.

Zwart had een zware pot achter de rug en was blij dat hij langzaam beter kwam te staan. Veld e5 was gedekt, maar toen ging het fout: 34. ...Te5?? 35. Dxe5†. Er werd nog doorgespeeld tot mat, maar dat was eerder bedoeld als zelfkastijding, kan ik me voorstellen.

Dit is er nog zo een. Meestal dekt de looper op c1 het veld g5 ... tenzij natuurlijk dat stuk al zetten eerder naar b2 is gespeeld en dit bescheiden feitje even vergeten is. U ziet hem aankomen: 18. Pg5?? Dxc5† en de partij was snel voorbij.

Vliegende tijdnood, de smeerlap, daar is hij weer! Twee prachtige verbonden vrijjionnen, maar met minder dan een minuut op de klok en ook nog in een dubbel toreneindspel is dan te veel van het goede: **46. Tf4?? Txf4** en de penning zorgt voor de deceptie.

En dan als laatste een van de zeven hoofdzonden, gulzigheid. Zwart keek goed door de stelling heen, maar miste een detail en dacht een kwaliteit te gaan winnen: **12. ...d5 13. Pc5 Ld3?? 14. Dxe5†** en hij gaf op.

Schaakagenda

Zoals het er op dit moment naar uitziet, zal er voorlopig nog niet geschaakt kunnen worden op locatie. Daarom is deze agenda anders opgezet dan gewoonlijk en wordt er gekeken naar wat er online mogelijk is.

Online bekercompetitie

Na de vervangende bondscompetitie waar ons team goed gepresteerd heeft gaat de KNSB verder met een online bekercompetitie in de maanden april en mei. In tegenstelling tot de bondscompetitie kan ieder lid van de club gevraagd worden om mee te spelen als het nodig is. Verder spelen er net als in de reguliere bekercompetitie vier in plaats van vijf spelers, terwijl het normale knock-out-systeem losgelaten is en er in elk geval tijdens de eerste ronde in groepen van vier of zes teams wordt gespeeld. Afhankelijk van de deelname wordt nog bezien of er alleen op zaterdagen gespeeld wordt of ook op zondagen. Op verzoek van de spelers uit de bondscompetitie zal de bedenktijd iets worden aangepast en 10 minuten per persoon per partij met een increment van 5 seconden bedragen.

Ook nu wordt er om de week gespeeld. De beoogde speeldata zijn: 3 en 4 april (Pasen), 17 en 18 april, 1 en 2 mei, 15 en 16 mei, 29 en 30 mei.

Wekelijkse schaaktoernooitjes

Zolang als we niet in de Bosbeskapel kunnen spelen, zal er elke donderdag een toernooitje worden georganiseerd in onze eigen groep op chess.com. Ten minste één keer per maand is dat een arena-snelschaaktoernooi en de overige weken wordt er rapid gespeeld met variërende bedenktijd. De donderdag voor een KNSB-wedstrijd is dat gelijk aan die van de wedstrijd. We beginnen altijd om 20.15 uur.

Maart 2021

do	4	Wintertoernooi 8 (4 rondes, 10 min. + 10 sec. per zet)
do	11	Wintertoernooi 9 (4 rondes, 15 min. + 5 sec. per zet)
do	18	Snelschaak-arena 6 (3 min. + 2 sec. per zet; duur 1.30 uur)
do	25	Lentetoernooi 1 (4 rondes, 10 min. + 10 sec. per zet)

April 2021

do	1	Lentetoernooi 2 (4 rondes, 10 min. + 5 sec. per zet)
do	8	Lentetoernooi 3 (4 rondes, 15 min. + 5 sec. per zet)
do	15	Lentetoernooi 4 (4 rondes, 10 min. + 5 sec. per zet)
do	22	Snelschaak-arena 7 (3 min. + 2 sec. per zet; duur 1.30 uur)
do	29	Lentetoernooi 5 (4 rondes, 10 min. + 5 sec. per zet)